

1 **Bijdrage D66 Zuid-Holland Algemene Politieke Beschouwingen**

2 **12 November 2014**

3
4 Voorzitter,

5 We leven in een bijzondere provincie: De grootste haven van Europa, het mondiale centrum
6 van recht en vrede, drie grote kenniscentra, enkele belangrijke greenports, 3,5 miljoen
7 inwoners en duizenden bedrijven die met elkaar 21% van het Bruto Nationaal Product
8 verdienen. En toch kun je uren fietsen (of varen of wandelen) door de fraaiste duinstroken,
9 polders, plassegebieden en rivierenlandschappen langs schitterende cultuurhistorische
10 hoogtepunten en toeristische trekpleisters van wereldfaam. En dat allemaal op niet meer
11 dan 2.800 km². Als Zuid-Holland niet bestond, zou je het niet voor mogelijk houden.

12
13 De D66-fractie is trots dat we de afgelopen jaren als coalitiepartij er aan hebben kunnen
14 bijdragen dat Zuid-Holland nog mooier, leefbaarder, duurzamer en economisch sterker is
15 geworden. De bestuursstijl is in deze periode opener geworden en ook meer gericht op
16 samenwerking: meer samen met regio's en niet meer top-down zoals in het groenbeleid; en
17 meer gericht op het in dialoog vinden van maatwerkoplossingen. De rol van de provincie kan
18 hierbij vaak bescheiden blijven. D66 hecht veel waarde aan de eigen kracht van mensen en
19 aan de kracht van de markt. Markt en maatschappelijk initiatief waar het kan, overheid waar
20 het moet.

21
22 We kijken in deze laatste algemene politieke beschouwingen kort terug op de afgelopen
23 periode maar willen vooral graag aangeven waar wij de komende maanden de puntjes op de
24 i willen zetten en daarnaast kijken we alvast wat verder vooruit.

25
26 En laten we voor de verandering eens op het provinciehuis beginnen. De provincie is
27 tenslotte jarig.

28
29 **Onze begroting**

30 De begroting van Zuid-Holland voor 2015 en verdere jaren is gezond. We zijn de crisis
31 doorgekomen zonder de lasten voor de inwoners van Zuid-Holland te hoeven verhogen. De
32 provinciale lasten zijn in Zuid-Holland immers nog steeds hoger dan in de andere provincies.
33 De provinciale organisatie is afgeslankt. De provincie concentreert zich bijna geheel op haar
34 kerntaken en doet er alles aan om ruimte te scheppen voor economische groei en een
35 aantrekkelijk en gezond leefklimaat. Dit is ons goed bevallen en deze lijn willen we dan ook
36 in een volgende periode voortzetten .

37
38 **Kapitaal- en beheerlasten**

39 Het is een goede begroting om over te dragen aan een nieuw college. Niet alleen omdat ze
40 gezond is, maar ook omdat ze veel inzichtelijker is dan ze was. Veel is op orde gebracht:
41 overhead en reserves zijn duidelijker en er is een subsidieregister. Het belangrijkste is, dat
42 voor het eerst sinds ons 200-jarig bestaan jaar de kapitaal- en beheerlasten op het gebied
43 van mobiliteit, vastgoed en natuur en recreatie voor de lange termijn inzichtelijk en dekkend
44 zijn gemaakt. D66 heeft hierover in 2010 en 2011 een motie voor ingediend, we konden
45 toen niet bevroeden dat het zoveel kracht zou kosten om helderheid te scheppen, maar dat
46 bewijst slechts hoe noodzakelijk en belangrijk het was om dit te doen. Goed dat het gelukt

47 is. Op basis van deze gegevens kunnen we veel betere keuzes maken om bepaalde
48 investeringen wel of niet te doen.

49

50 **Onze werkwijze/bestuurscultuur**

51 Uit de begroting blijkt dat de provincie transparanter is geworden. Dit jaar is de site [Staat](#)
52 [van Zuid-Holland](#) uitgerold. Een goed initiatief wat wij toejuichen en eerder ook bepleit
53 hebben met een motie over open data! Wij zijn benieuwd of er cijfers bekend zijn van
54 gebruik etc. De provincie wil ook graag leren en de provinciale organisatie is de laatste tijd
55 met enige vasthoudendheid op zoek naar gegevens en partners om benchmarks mee op te
56 zetten. Het is belangrijk om prestaties, kosten en werkwijzen van provincies met elkaar te
57 kunnen vergelijken om ervan te leren en je te verbeteren. D66 is van mening dat iedere
58 zelfbewuste provincie hiervoor open zou moeten staan en wij zullen hier ook in andere
59 provincies op aandringen.

60

61 **Ruimte en mobiliteit**

62 De afgelopen periode heeft in het teken gestaan van de Visie Ruimte & Mobiliteit (VRM). Het
63 proces is zorgvuldig verlopen en het resultaat mag er zijn, niet in de laatste plaats het
64 “symbolische” nietje wat de onderwerpen ruimte en mobiliteit verbindt. Het oude
65 instrumentarium met de rode en groene contour - en weinig ruimte voor lokale afwegingen -
66 voldeed niet meer. En nu de Visie Ruimte en Mobiliteit is vastgesteld gaat D66 erop letten of
67 Zuid-Holland dankzij deze visie niet alleen maximaal ruimte schept voor wonen, sporten en
68 recreëren maar dat toepassing ervan Zuid-Holland ook echt concurrerender, duurzamer en
69 innovatiever maakt.

70

71 **Economie**

72 Over innovatie gesproken: Zuid-Holland scoort heel laag waar het gaat om
73 innovatieprestaties (gemeten in aantal innovatoren in het bedrijfsleven, productiviteitsgroei
74 etc.) Wij slagen er niet goed in om potentieel om te zetten in resultaat, en dat baart ons
75 zorgen.

76

77 De provincie heeft niet alleen de taak om uiteenlopende nieuwe ontwikkelingen (zoals het
78 gebruik van aardwarmte, de internetdetailhandel) mogelijk te maken, in goede banen te
79 leiden en met haar eigen instrumenten ook te stimuleren, maar de provincie heeft ook de
80 taak de infrastructuur in ruime, nieuwe zin te ontwikkelen. Dan gaat het wat D66 betreft om
81 kennis, financiering, warmtenetten en reststromen. Kansen die er op deze onderwerpen
82 zijn, moeten wat D66 betreft ook nog meer leidend zijn bij de ruimtelijke ordening en het
83 economische agenda beleid. In de VRM zien wij hiervoor al goede aanzetten. D66 vindt dat
84 dit de komende jaren verder ontwikkeld kan worden. De provincie moet ook durven
85 investeren in projecten die het verschil kunnen maken, zoals Innovation Quarter en
86 projecten die Nederland en Zuid-Holland net zoals de Deltawerken en de Zandmotor
87 internationaal op de kaart zetten.

88

89 **Water: Grevelingen**

90 Dit geldt ook voor de getijdencentrale in de Grevelingen: D66 is blij met de 10 miljoen die
91 hiervoor wordt gereserveerd in de begroting. Door onder andere D66 is al bij de Kadernota
92 aangegeven dat wij dit zien als een “win win win”-project: als er weer water stroomt
93 door de Brouwersdam, worden zowel de waterkwaliteit als de waterveiligheid vergroot.

94 Daarnaast biedt het kansen voor het opwekken van elektriciteit. Wij hebben ons in het
95 afgelopen zomerreces tijdens een werkbezoek laten bijpraten over de verschillende plannen
96 voor het gebied en zijn erg enthousiast over de voorgenomen combinatie van verbetering
97 van ecologie en economie op Goeree-Overflakkee én de ontwikkeling van een innovatieve
98 vorm van duurzame energie in deze regio.
99

100 **Luchtkwaliteit**

101 D66 is van mening dat de lucht in Zuid-Holland echt gezonder moet worden. D66 wil dat
102 Zuid-Holland voldoet aan de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie. De provincie
103 moet daarvoor de samenwerking zoeken met onze kennisinstellingen om schone technieken
104 te stimuleren.
105

106 **Schiphol**

107 Op dit thema is ook de nieuwe Omgevingsraad Schiphol relevant. Dit is een fusie van de
108 Alderstafel en de CROS en deze Raad start op 1 januari 2015. D66 heeft er altijd voor gepleit
109 dat de provincie Zuid-Holland deelneemt aan bestuurlijk overleg over de Schipholomgeving
110 omdat delen van Zuid-Holland, Leiden, Bollenstreek en Kaag en Braassem en Nieuwkoop
111 deel uitmaken van die omgeving en niet alleen de lusten maar ook de lasten van Schiphol
112 aan den lijve ondervindt. Ik wil weten of en op welke wijze Zuid-Hollandse invloed nu in de
113 Omgevingsraad geregeld is. Graag een reactie van GS
114

115 **Natuur/recreatie**

116 Voorzitter, voor wat betreft groen stellen wij vast dat dit college gestart is onder een
117 bijzonder lastig 'rijks' gesternte voor groen. Het is dan ook te prijzen dat er - ondanks ook
118 moeilijke beslissingen die in het groenbeleid zitten - veel projecten vooral wel doorgaan en
119 ook het beheer volledig gedekt is. Het is fantastisch dat na 20 jaar weerstand bijvoorbeeld
120 het nieuwe Veenweidepact in de Krimpenerwaard gesloten is.
121

122 De (RodS) Recreatie om de Stad nadert zijn voltooiing en dat is goed nieuws. Ondanks hevige
123 rijksbezuinigingen en het geheel terugtrekken van het rijk uit de RodS lijkt zo'n 90% van de
124 oorspronkelijke ambitie gerealiseerd te worden, inclusief beheer. Het is belangrijk voor het
125 leef- en vestigingsklimaat. In deze periode is de rol van de provincie op het gebied van
126 natuur en recreatie behoorlijk veranderd. Er wordt meer ontwikkeld en gerealiseerd door,
127 en in samenwerking met de partners van de provincie. Dit is een proces dat tijd kost, maar
128 positief is dat het aandeel van derden in de kosten van recreatiebeheer gaat langzaam maar
129 gestaag omhoog. Meer voor minder dus. De rol van vrijwilligers willen wij daarbij blijven
130 stimuleren.
131

132 **Infrastructuur**

133 D66 is tevreden over wat dit college in het openbaar vervoer geïnvesteerd heeft de
134 afgelopen periode: Een aangepaste RijnGouwelijn, 7 buscorridors, de uitrol van R-net. Het is
135 belangrijk omdat we het OV comfortabel, en efficiënt moeten maken om de modal split OV
136 - auto te veranderen ten gunste van het OV. Daarom juichen we ook de proef waarin
137 gemeentelijke voorzieningen, inclusief vraaggestuurd en provinciaal ov op Goeree
138 Overflakkee gecombineerd worden toe.
139
140

141

142 **Vervoersautoriteit**

143 In de Randstad zijn, zonder veel succes, vele pogingen gedaan om de bestuurlijke
144 samenwerking op het gebied van mobiliteit te verbeteren. Wij zijn blij dat wij als Staten als
145 geheel hier de afgelopen periode het standpunt hebben uitgedragen dat vorm inhoud volgt.
146 D66 is van mening dat vervoer het beste op het niveau van de Randstad kan worden
147 georganiseerd en (suboptimaal) op het niveau van Zuid-Holland. Maar zeker niet nog verder
148 versnipperd. Voor een krachtig mobiliteitsbeleid is het bestaan van meerdere
149 vervoersautoriteiten zeer onwenselijk. De inwoners van de grotere steden, maar ook de
150 Zuid-Hollandse Eilanden, het Groene Hart en de Bollenstreek moeten optimaal verbonden
151 worden. Wij begrijpen ook de wens van de grote steden om zeggenschap te hebben over
152 hun mobiliteitsbeleid. Hier moeten we met elkaar een goede oplossing voor bedenken.

153

154 **WGR+**

155 En dan toch nog iets over de WGR+: Tijdens de presentatie van het boek over de
156 geschiedenis van Zuid-Holland (ter viering van het 200-jarig bestaan van de provincie) zei de
157 historicus Herman Sietsma over de inrichting van het bestuur: De samenwerkingsverbanden
158 mogen ingewikkeld zijn, als de achterkant van het rechtstatelijk model maar klopt. Daar zijn
159 wij het van harte mee eens en daarom steunen wij de opheffing van de WGR+ maar hebben
160 wij zorgen over wat daarvoor in de plaats komt. Het is onwenselijk dat het provinciaal
161 bestuur participeert in een gemeenschappelijke regeling voor verlengd lokaal bestuur. Hier
162 klopt de achterkant niet. D66 vindt het goed dat PZH bij monde van de CdK en GS de laatste
163 tijd een duidelijkere positie in neemt in het debat over de bestuurlijke toekomst van onze
164 regio: Wij ondersteunen die boodschap en spreken dat graag ook in PS uit. De inwoners zijn
165 niet gebaat bij extra bestuurslagen en een onduidelijke bestuursstructuur.

166

167 Voorzitter, over bestuurslagen gesproken,

168 **Jeugdzorg en maatschappelijk domein**

169 Op 1 januari is de overdracht van de jeugdzorg aan gemeenten een feit. D66 heeft het idee
170 van de decentralisatie altijd gesteund omdat wij van mening zijn dat zorg en hulpverlening
171 het best zo dicht mogelijk bij huis en geïntegreerd georganiseerd moeten worden. Wel
172 maken we ons zorgen over de bescherming van privacygevoelige informatie door
173 gemeenten. GS heeft er op ons verzoek aandacht voor gevraagd bij gemeenten en rijk. Graag
174 horen we van de het college hoe gemeenten hierop hebben gereageerd.

175 Vraag: heeft GS het idee heeft dat de privacygevoelige informatie nu goed beschermd is en
176 zo niet, wat de provincie hier aan kan doen?

177

178 De provincie heeft na 1/1/2015 geen wettelijke taken meer binnen het sociaal domein. In de
179 begroting staat dat de provinciale rol wordt heroverwogen en dat nadere voorstellen
180 worden gedaan. D66 vindt het logisch als de provinciale rol wat betreft maatschappelijke
181 participatie wordt afgebouwd.

182

183 **Lokaal bestuur**

184 De decentralisaties is een aanzienlijke taakverzwaring voor de gemeenten op
185 maatschappelijk gebied en de economische opgaven waarvoor gemeenten zich gesteld zien.
186 Dat stelt stevige eisen aan gemeenten en hun bestuurskracht. Vaak hebben gemeenten
187 moeite deze opgaven goed aan te pakken, omdat een gemeente nu eenmaal niet regeert

188 buiten de eigen gemeentegrenzen. Kleine gemeenten zijn hierdoor vaak te afhankelijk van
189 samenwerkingsverbanden, waarin ze maar een beperkte eigen invloed hebben en waarbij
190 de democratische controle te wensen overlaat.

191

192 Volgende week zijn de herindelingsverkiezingen in de Krimpenerwaard. Wij zijn blij dat wij
193 dat deze in deze Statenperiode nog meemaken en wensen de nieuwe gemeente
194 Krimpenerwaard, en trouwens ook de nieuwe gemeente Nissewaard, een mooie toekomst.
195 Hiermee is het aantal gemeenten in Zuid-Holland de afgelopen 5 jaar gedaald van 74 naar
196 60. Daarnaast is er in deze periode, mede op aandringen van D66 getracht beweging te
197 krijgen in regio's waar de noodzakelijke bestuurlijke samenwerking niet van de grond kwam,
198 was vastgelopen of al tijden vooral ritueel onderhouden werd. Wij zijn van mening dat het
199 met de vergroting van het gemeentelijk takenpakket de lokale bestuurskracht ook de
200 komende periode nog verder moet worden versterkt.

201

202 Wat D66 betreft kan de provincie niet toestaan dat gemeenten elkaar in de kou laten staan.
203 Zij stuurt op logische en toekomstbestendige gemeentegrenzen. Gemeenten die werk willen
204 maken van het vergroten van hun bestuurskracht en het versterken van de lokale
205 democratie, moeten op steun van de provincie kunnen rekenen.

206

207 **Cultuureducatie**

208 Voorzitter, ook op het vlak van cultuur is er deze periode heel veel veranderd, zoals ten doel
209 gesteld in het hoofdlijnenakkoord.

210 De provincie heeft zich beperkt tot cultureel erfgoed en cultuurparticipatie. Bij een recente
211 hoorzitting met de cultuurinstellingen die betrokken zijn bij de basisvoorziening bleek dat
212 het – na de nodige pijn en strubbelingen - best goed ging, ook bij het Jeugdtheaterhuis. De
213 organisaties zijn er sterker uitgekomen en dat is goed voor de Zuid-Hollandse kinderen en
214 jongeren.

215 Deze nieuwe koers willen wij graag ook in een volgende periode voortzetten

216

217 **Erfgoed**

218 Dat geldt ook voor de koers met betrekking tot erfgoed. D66 vindt het belangrijk dat ook
219 toekomstige generaties van het erfgoed kennis nemen, zich ermee verbonden voelen en zich
220 er ook verantwoordelijk voor blijven voelen. De vernieuwende netwerkende aanpak van de
221 monumentenzorg - middels de erfgoedlijnen - heeft geleid tot een veelvoud (3-4 maal) van
222 middelen naast de provinciale middelen, maar ook tot een stevige verbetering van de
223 ruimtelijke kwaliteit door monumenten beter in te bedden in hun omgeving. De provincie
224 heeft erfgoed, groen, water en bereikbaarheid hier goed weten te integreren. Deze aanpak
225 is ook een stimulans voor de noodzakelijke herbestemming van ons erfgoed gebleken.

226

227 Voorzitter, afrondend;

228 Ik begon met de constatering dat wij leven in een bijzondere provincie. Alle uitersten qua
229 landschap economie en ook inwoners is er te vinden en dat zal ook over 200 jaar nog zo zijn.
230 Of de provincie over 200 jaar nog bestaat, daarover is niets zinnigs te zeggen, maar D66 wil
231 enthousiast blijven bijdragen aan een Zuid-Holland dat nog mooier, leefbaarder, duurzamer
232 en economisch nog sterker kan worden.

233

234